

Egyezmény a gyermek jogairól

Az Egyezmény egy nemzetközi egyezmény, amelyet az ENSZ 1989-ben fogadott el. Az Egyezmény a gyermekek jogairól szól, amelyek a világon minden gyermeket megilletnek, tehát téged is. Természetesen neked is van bizonyos felelősséged és kötelességed más gyermekekkel és a felnőttekkel szemben, mivel nekik is megvannak a maguk jogai. Ezt az Egyezményt még nem ismeri mindenki, és ezért tőled is függ, hogy milyen gyorsan szereznek róla tudomást.

1 Minden 18 év alatti embert megilletik az Egyezményben szereplő jogok.

2 Ezek a jogok megilletnek téged bárki vagy, bárkik legyenek is a szüleid, bármilyen a bőrdöd színe, függetlenül attól fiú vagy lány vagy, milyen a vallásod, mit gondolsz, milyen nyelven beszélsz, van-e valami testi vagy más fogyatékoságod, gazdagnak vagy szegénynek születted.

3 A felnőtteknek a gyermekekkel szemben csak azt kell tenniük, ami számukra a legjobb.

4 Az államnak mindent meg kell tennie annak érdekében, hogy jogaid érvényre jussanak.

5 Szüleidnek illetve gondviselőidnek joguk és felelősségük van iránymutatást adni neked, hogy jogaidból a lehető legnagyobb hasznod legyen.

6 Jogod van az élethez és a fejlődéshez, hogy képességeidet teljes mértékben kihasználj.

7 Jogod van neved anyakönyveztetéséhez és az állampolgársághoz. Jogod van ahhoz, hogy ismerd szüleidet és hogy ők gondoskodjanak rólad.

8 Az államnak tiszteletben kell tartania a nevedet, az állampolgárságodat és családi kapcsolataidat.

9 Nem szabad elszakítani téged szüleidtől, hacsak ez az elszakítás a te érdekedben történik. Ha szüleid úgy határoznak, hogy külön élnek egymástól, jogod van ahhoz, hogy a különélő szülőddel is kapcsolatot tarthass, amennyiben ez nem bántó számodra.

10 Ha szüleidtől távol, egy másik országban élsz, jogod van ahhoz, hogy újra összekerüljetez és egy országban éljetez. Ha szüleid két különböző országban élnek, jogod van ahhoz, hogy mindkét szülődet látogasd.

11 Senki nem rabolhat el téged és nem akadályozhat hazatérésedben. Ha ez mégis megtörténne, a kormánynak kötelessége minden erőfeszítést megtenni azért, hogy visszavigyenez.

12 Jogod van ahhoz, hogy kifejezd véleményedet minden téged érintő kérdésben és ahhoz, hogy véleményedet figyelembe vegyék.

13 Jogod van ahhoz, hogy információt szerezz és ahhoz, hogy kifejezhesd, amit gondolsz írásban, szóban, művészi formában, hacsak ez nem sérti mások jogait.

14 Jogod van ahhoz, hogy azt gondold, amit akarsz, és ahhoz a valláshoz csatlakozz, amelyikhez akarsz. Szüleidnek segítenie kell abban, hogy megtanuld, mi a különbség jó és rossz között.

15 Jogod van, hogy azzal találkozz, barátkozz, akivel akarsz, és klubokat alapíts, ha kedved van, addig, amíg ezzel mások jogait nem sérted meg.

16 Jogod van a magánélethez. Például írhat sz naplót és senkinek sincs joga azt elolvasni.

17 Jogod van ahhoz, hogy a médiából információt szerezz világszerte. A felnőtteknek segíteniük kell abban, hogy olyan információkat kapj, amiket képes vagy megérteni.

18 Mindkét szülőd részt kell, hogy vegyen a nevelésedben és azt kell tenniük, ami a lehető legjobb számodra.

19 Senkinek nem szabad bántania téged (a szüleidnek sem). A felnőtteknek biztosítani kell, hogy semmiféle zaklatás, erőszak vagy elhanyagolás ne érjen.

20 Ha nincsenek szüleid, vagy ha nem vagy biztonságban szüleidnél, jogod van védelemre és segítségre, amely tiszteletben tartja vallásodat, kultúrádat és nyelvedet.

21 Ha örökbe fogad valaki, a felnőtteknek gondoskodniuk kell arról, hogy minden úgy legyen elrendezve, ahogy neked a legjobb.

22 Ha menekült vagy (tehát el kellett hagynod saját hazádat, mert az nem lett volna biztonságos számodra), különleges védelemre és segítségre jogod van.

23 Ha szellemileg vagy testileg fogyatékos vagy, különleges gondozásra és oktatásra van jogod azért, hogy a többi gyerekhez hasonlóan nőhess fel.

24 Jogod van az egészséghez. Ez azt jelenti, hogy orvosi ellátást és gyógyszereket kell kapnod, ha beteg vagy. A kormánynak mindent meg kell tennie azért, hogy a gyermekek ne legyenek betegek, főleg azzal, hogy egészségügyi gondozást, tiszta vizet, egészséges ételmezt és tiszta környezetet biztosítanak nekik. A gazdagabb országok ebben segítik a szegényebbeket.

25 Ha nem a saját családban élsz (például ha kórházban, állami gondozásban vagy börtönben vagy), akkor jogod van ahhoz, hogy az elhelyezésedet rendszeresen felülvizsgálják, hogyan bánnak és törődnek veled.

26 Az államnak kötelessége segítséget nyújtani gyermekes családoknak, amelyek kedvezőtlen szociális helyzetben vannak, beleértve a társadalmi biztosítást.

27 Jogod van a jó életminőséghez. Ez azt jelenti, hogy biztosítva kell, hogy legyenek testi, lelki és szociális igényeid. Ha szüleid ezeket nem engedhetik meg maguknak, az államnak kell segítenie.

28 Jogod van az oktatáshoz. Az alapfokú oktatásnak ingyenesnek kell lennie. Arra is lehetőséget kell kapnod, hogy középiskolába mehess.

29 Az oktatás célja, hogy fejlessze személyiségedet, tehetségedet, szellemi és fizikai képességeidet. Az oktatás felkészít arra, hogy tiszteld az emberi jogokat, kultúrádat, környezetet, valamint mások értékeit és kultúráját.

30 Ha egy kisebbségi csoporthoz tartozol, jogod van a saját kultúrád, vallásod és nyelved gyakorlásához.

31 Jogod van a játékhoz, pihenéshez és szabadidőhöz, valamint jogod van részt venni kulturális és művészeti rendezvényeken.

32 Jogod van ahhoz, hogy ne dolgoztassanak olyan helyen vagy körülmények között, amelyek károsak az egészségedre vagy amelyek akadályozzák oktatásodat. Ha valakinek hasznot hajt a munkád, jogod van az igazságos fizetésre.

33 Jogod van ahhoz, hogy megvédjenek az illegális drogoktól és drogkereskedelemtől.

34 Jogod van a szexuális kizsákmányolástól való védelemhez. Ez azt jelenti, hogy senkinek sincs joga olyasmit tenni a testeddel, amit te nem akarsz, például lefotózni, megérinteni vagy olyan szövegek elmondására kényszeríteni, amit te nem akarsz.

35 Senki nem rabolhat vagy adhat el téged.

36 A felnőtteknek a kizsákmányolás minden formájától meg kell védeniük téged.

37 Még ha valami rosszat is teszel, senkinek nincs joga ahhoz, hogy úgy büntessen, hogy azzal fájdalmat okozzon vagy megalázzon. Nem zárhatnak börtönbe, kivéve, ha nincs más megoldás, de ekkor is csak a szükséges időre és nem más felnőttekkel együtt. Ilyenkor jogod van a különleges bánásmódra és arra, hogy a családod rendszeresen látogathasson.

38 Jogod van ahhoz, hogy háború idején megvédjenek. 15 éves kor alatt nem sorozhatnak be katonának vagy nem küldhetnek harcolni.

39 Ha elhanyagolás, zaklatás, kizsákmányolás, kínzás vagy háború áldozatává váltál, különleges gondoskodásra és védelemre van jogod, amely segít rehabilitálni egészségedet, emberi méltóságodat és önbecsülésedet.

40 Ha valami bűn elkövetésével vádolnak, a rendőröknek, jogászoknak, bírónak tisztelettel kell bánniuk veled, és meg kell arról győződnie, hogy mindent értesz, ami veled történik. Jogod van jogi segítséghez és tisztességes eljáráshoz, amely tekintetbe veszi életkorodat és állapotodat. Magánéletedet tiszteletben kell tartani.

41 Ha bármelyik országban a gyerekjogok jobbak, mint amit ebben az Egyezményben leírtak, azt kell alkalmazni, mert rád nézve az kedvezőbb.

42 Minden felnőttnek és gyereknek tudomást kell szereznie erről az Egyezményről.

43-54 Ezek a cikkek arról szólnak, hogyan kell az államnak, nemzetközi szervezeteknek, mint amilyen az UNICEF, valamint más gyerekjogokkal foglalkozó szervezeteknek eljárniuk jogaid védelmének érdekében.

Preklad: Mgr. Marta Rajková